

НАША ЗОРЯ

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четве на 4 ст., під неділю на 8 ст. ||| Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Рубрици не зветься

Коронація Чудотворної ікони Преч. Діви Марії в Самборі

З нагоди 200-літної річниці появи Чудотворного Образу Преч. Діви Марії в Самбірській Церкві, за зізволеньям Святійшого Престола відбудеться в Самборі дня 28. серпня 1928 р. в день Успенія Преч. Діви Марії Коронація цього Чудотворного образу.

Ми Українці досі не маємо ще укоронованого Образу Преч. Діви Марії, тому цей коронаційний акт будить велике зацікавлення поміж Українцями і, як зауваємо, на це Свято вибирається много путників в Самбір, щоби тут віддати честь і поклонитися Нашій Матері Цариці.

Коронаційне торжество буде тривати 4 дні, а само Свято розпочнеться вже в суботу перед Успенієм дня 25. серпня 1928 р. год. 5 по полуд., на розпочаття якого приїзджають оба Пресвящені Владики з Перемишля.

В цім Святі візьмуть участь рівнож всі наші Владики і Мітрати, тому це перше торжество в нашім обряді запідається дуже величаво.

Рівнож друкється книжочку про Чудотворну Ікону Преч. Діви Марії в Самборі, яка ра ом з докладною програмою цілого Коронаційного Торжества буде розіслана по всіх гр.-кат. парох. урядах в цілі проголошення цього Свята всім вірним.

о. Франц Рабій
парох Самбора.

3 католицького життя Словаччини

(КАП.) Чехословацький міністер освіти д-р Годжа прийняв управу Католицької Акції, котра вручила йому меморіал у шкільній справі. В депутації були крім Чехів також словацькі й німецькі представники „Кат. Акції“. Міністер обіцяв розглянути меморіал і внайблизшому часі дати відповідь. З того відкладати на довго унормовання шкільних справ, а се тому, що в школах панують прямо неімовірні й невиносимі відносини. Вільнодумно настроєне вчителство присвоює собі права родичів і стремить до знищення католицького світогляду шкільної молоді Словаччини. Дальше пише „Словак“, що в чеських дневниках почалася знову пропаганда за торжествами в честь Гуса. Всіх Чехо-Словаків звивається допилювати, щоби кождий горожанин ЧСР з великою пошаною святкував день Гуса. На це „Словак“ кличе: „Словаки-католики, приготуйтеся до вшановання свята святих Кирила і Методія“. Треба надіятися, що цього року, коли дипломатичні взаємини з Ал. Столицею відновлено в інтересі республіки, державні власти будуть по думці „Модус вивенді“ пильно вважати, щоби найвищі державні урядники знову не образили католицької Церкви в тих

досить анахроністичних торжествах, як це вже було раз, коли Ал. Столиця мусіла зірвати дипломатичні взаємини з республікою. — Від коли католицька словацька народня партія здобула вплив на внутрішню адміністрацію Словаччини, почалося систематичне поборювання комуністичних летючок і часописів. Недавно міністерство для Словаччини відбрало російському большевицькому часописови „Безбожник“ почтовий дебіт на Словаччину і Підкарпатську Русь.

Сучасні європейські валюти (По стабілізації франка).

Франція, — перед війною найбогаташа держава європейського континенту, стабілізувала свою валюту як остання з більших держав на 1/10 вартости. Се значить, ні менше ні більше, тільки те, що вона як держава „натягнула“ своїх власних горожан, котрі її позичили колись добру валюту, на 1/10 їх грошей. Вони одержали тільки 1/10 (одну яту) часть своїх позичок.

Мимо того всі хвалять се діло як розумне й велике. Не даром англійський економіст Кейнес оцінюючи той крок Франції, пише в лондонськім органі „Нейшон“ (Нація), що „не виплачується бути добрим“.

Діло в тім, що одинока Англія не зробила так, як зробили всі інші європейські держави: вона платить всі свої довги так своїм горожанам, як і Америці — навіть ті довги, які вона затигнула в Америці лише на те, щоби роззичати своїм союзникам в часі війни. А довги ті величезні!

Ще гірше ніж Франція поступила Німеччина, котра взагалі уневажнила всі свої позички затижені у своїх горожан, так капітал як і проценти.

Німеччина, Швеція й Росія перевели у себе стабілізацію ще в р. 1924. Велика Бритійська Імперія, Голяндія, Угорщина, Фінляндія і Швайцарія в р. 1925. Італія, Данія й Польща в р. 1927. А сею року Греція, Норвегія і Франція. В иньших державах наступила також стабілізація хоч і не формальна, то фактична.

„Економіст“ пише: „Таким чином закінчена та глава європейської історії, в котрій європейські держави послуухали рад конференції у Брукселі й Генуї тай остаточно приноровили свої валюти до одностайної підстави“.

Зі всіх європейських держав тільки чотири (а саме Англія, Німеччина і Швайцарія) відбудували свою золоту валюту на передвоєнній вартости. Італія устійнила вартість своєї ліри на 1/4 попередньої вартости, Франція свій франк на 1/10, Румунія свого лева (лею) на не цілу 1/30 (одну трийцятку) частину передвоєнної вартости. (Перед війною всі європейські валюти мали приблизно спільну вартість. Сегодня ріжниця між їх валютами дуже помотані й торговля ще довго мусить привикати до виворених ріжниць.

Наслідки цілого того процесу полягають на тім, що держави позбулися і своїх передвоєнних довгів — відповідно до висше зазначеного стосунку: Німеччина зовсім (опріч, розуміється репарацій), Франція 1/10, Італія 1/4 і т. д. Тільки одна Англія воліла взяти на себе величезний тягар, щоби тільки зберечи свою добру опінію головно у своїх власних горожан та на зовні не стратити свого престижу. Англія одинока платити все, що позичила в кого небудь — і то платити в повній вартости.

Стабілізаційний процес в Європі потягне за собою чотири міжнародні наслідки:

1. Уможливить співпрацю центральних банків, котрі від тепер будуть розвиватися здорово.

2. З уваги на те, що і Франція знов має золоту валюту (хоч і не таку як чотири висше згадані держави), можна буде тепер лекше запобігати бракови золота в світовім обігу і тим самим можна буде лекше запобічи торговельній депресії.

3. Наступить упрощення ріжних мит, на міжнародних конференціях і устане хаос вічного підношення ціла.

4. Можна буде устійнити важкі питання міждержавних воєнних і репараційних довгів. Досі Франція, не маючи постійної валюти, боялася устійнення тих справ, бо не знала, як вони відібються на її господарці, що попала в хаос.

Вкінці заходить ще одно цікаве питання: чи французькі дрібні рентієри, котрим французька держава забрала 1/10 їх ошадностей, стратять до неї довіря на будуче, чи ні? Досвід Німеччини, котра своїм горожанам не віддала нічого-сенько з того, що в них позичила, показує, що не буде некорисних наслідків. Коли в Німеччині каси ошадности знов піднеслися до великої висоти, то піднесуться й у Франції.

З наслідків стабілізації сучасних європейських валют непевна лиш одна річ: Чи Англія відпокуте за своє чесне поведення в грошевих справах.

Економісти згідно підчеркують, що вона прийняла в імя минувшини великий тягар на свою будучність. Але зовсім не виключена річ, що иньші держави, котрі того не зробили, попечуться на своїх викрутах від звороту позичок, а вона ні.

Просимо звернути увагу на ЗМІНУ АДРЕСИ!

З ДНЕМ 1. СЕРПНЯ Ц. Р. АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Й АДМІНІСТРАЦІЇ „Н. ЗОРЯ“, „ПРАВДИ“, „ПОСТУПУ“, „БЕСКИДУ“ БУДЕ:

Львів, ул. Кльоновича ч. 8, II. пов.
Телефон 4-48.

„Православне на Покуття“

Чи щоб мене вколоти, чи, щоб мене перевести на своє — прислала мені Хв. Адміністрація „Укр. Голосу“ 40-ове число свого часопису, з статтю п. А. Чайківського: „Православне на Покуття“.

Навіть не дивлячись, що є в числі — мав я часопис, — з послуху для своєї духов. влади: щоб не читати „Укр. Голосу“ й з послуху для своєї власної статті: „До укр. кат. Духовенства“, поміщеної мною в „Нов. Зорі“ 7. листопада 1926 р. — завернути, та щоб не посуджено мене в Адміністрації, що часопис звернув я шойно по прочитанню, я його задержав, після належитість за нього з допискою, щоб більше мені його не прислано, і прочитав.

Читаючи згадане число „Укр. Голосу“ знайшов я в ньому статтю п. А. Чайківського під заголовком: „Православне на Покуття“, про яку хочу лещо сказати.

Прочитавши статтю, не хотів я повірити, щоб її написав п. А. Ч., та мусів повірити, бо під нею був підпис. А чому не хотів я повірити, що стаття написана п. А. Ч., поважним українським письменником?

Бо стаття надто плитко обдумана, переповідається в ній давно вже перемелені річі, багато в ній, як не цілковитих відумок, то перекручене, багато в ній суперечностей між цим, що шанов. автор пише, а тим, що навіть сам, коли є віруючим і практикуючим християнином, хотів би, щоб в дійсності було, а що навіть і практикує.

Чиж нарікати на ріжні новості, введені в наш обряд, не є старою піснюю? Цю пісню переспівали-перемололи вже всі наші, хоча католицькі, а не-католицькі часописи. А шукати в цих новостях причини переходу наших вірних на православне то так, як шукати в самому зігріттю — без охолодження — причини запалення легких.

Треба бути священником і видіти чи вірні люблять от пр. таку новість, як Молебен до Найсв. Серця Христ. Я, хоча правлю нераз Молебен до Н. Серця Христ. по Службі Божій — по дванадцятій годині, коли народ вже утомлений стоянням, від год. пів до 9 рано, то ніхто з церкви не виходить, а навпаки ці, що стоять поза церквою, входять до неї

й всі, гебй шойно прийшли до церкви, беруть якнайвищу участь в відправі Молебня, чого не могу завважити навіть в часі відправи Служби Божої.

І чогож тут нарікати на інновації чи уважати їх за причину ширенняся у нас православля?

Сумніваюся, щоб в станицівській дієцезії при виставленню Насв. Дарів, співано: „Святий, Святий в sacramentі утаений“, а коли й співається, то не „в sacramentі“, а в св. Тайні утаений.

Щодо орудувань нашими священниками кадильницею по латинськи, то я й сусідні священники орудуємо кадильницями по давньому й навіть не знаю як орудується кадильницею по латинському обрядові.

І чогож тут говорити щось за кадильницю? Чи не видумані річі, а перша з співом: „... в sacramentі утаений“, як що вже не видумана, то здорово перекручена?

Таж ніхто священникам не наказував правити „ціхі мши“ (говорю за автором) так тихо, шепотом, що ніхто з вірних і слова не чує. — От і знова видумка! Бо я теж священник, а не діваст жаждно-

го наказу, щоб цілком шепотом правити читані Служби Божі.

І як шанов. автор є проти читаннх Служб Божих, а за співамими, так певно ходити на читані (на девятку), а не на співані Служби Божі, бо деж панови вистояти. чи, хоча би висидіти співану Сл. Божу? Тут знова противорічність між цим що говориться, а цим що робиться. Та щоб бодай шанов. автор ходив на читані Служби Божі, а то може й на жадні не ходити; а за них береться говорити. Та шож робити? — Нині навіть і ці, що їм „всякі попівські й чисто церковні справи далекі“, беруться про ці справи рішати. Також звідки шанов. автор знає, що Рим вирішив, що нас уніятів не потрібні й треба нас конче повернути на латинників? Чи може шанов. автор був на засіданню консисторії в Римі? Бо ми — священники о тім нічого не знаємо.

А вже найгірше разити, що Ви — шанов. авторе, ніби виступаючи проти православля, самі його голосите, а робите це, виступаючи проти цього, що справді є люблене людом — інсинуаціями на Рим, єпископів і священників — бороненням терміну „православний“ і іншим.

Не будьмо русофілами, що то боронили колісь „т“, як не знати яких святощей, не сходім на тварину, що сама-міх дере й сама квичить!

о. Мих. Вовчик.

Німці і московський вирок

Німців не засудили, бо було кому погрозити і погрозу виконати.

(Від власного кореспондента.)

Славний вирок московської „справедливості“ вже давно проголошений і виконаний, але в німецькій пресі не вмовкають голоси про нього. Вся без виімку німецька преса пише про нього далі. Тепер описує, як увільнені Німці живуть, коли вертають до дому і т. д.

А про сам „вирок“ червоного суду не скривають своєї думки. Зміст оцінки його такий: За німецькими обжалованими було кому випнутися, погрозити й у потрібі виконати погрозу, тому їх не засуджено. Інші обжаловані, котрі точно таксамо „винні“ як увільнені Німці, пішли або на смерть або на доволгитну тюрму і каторгу. От тобі „суд“!

І дійсно. Нпр. німецький інженір Отто виразно на суді чрезвичайній заявив, що він був членом монархістичної бойки і як такий приїхав у болшевію. І мимо всего — увільнено його: „класова справедливість“ червоних комісарів ані чирк!

Тай не дивниця, коли спеціальний адвокат німецького посольства в Москві д-р Муште від ранка до 10 год. вночі сидів кожного дня на розправі й ока не спускав ні з обвинувачених Німців, ні з червоного „суду“. Не диво, коли він засипав „суд“ просто горами актів на доказ, що все неправда, що закидають німецьким обвинуваченням. Не диво, коли Німці стенографували кожде словечко. Не диво, коли десятки тисяч німецьких органів на всім світі відбивали кожній напад червоного прокуратора. Не диво, коли вся преса Німців однодушно домагалася від свого уряду зрвання всяких зносин з Мос-

На міжнародну виставу преси

Вражіння з подорожі.

(Від власного кореспондента.)

V. Франція, Швайцарія, Бельгія, Іспанія.

Тай втомився я, заки дійшов до французького павільону. Так утомився, що вже й нотувати вражіння не міг. У моїм записнику маю тільки дві стрічки про всю французську виставу: „Вистава робить елегантне вражіння. Всіх французських днівників 297, з того бі виходить в Парижі“.

Більше я не записав собі з того павільону тай читачам більше не скажу. Опріч днівників маю Французи багато-багато інших видань — кілька не знаю. Але думаю, що розмірно не менше ніж Німці, котрі мають около 36.000 (тридцять шість тисяч) ріжних журналів. Висте я згадав був тільки кілька тисяч німецьких журналів — се ті, що мають вплив на торгівлю і т. п. Але всіх журналів у Німців тільки, що у нас лежав чи буде тільки абонентів (бо читачів нашої преси більше ніж 36.000 — але головню люблять „забездурно“ читати). Отже кажу — Французи певно розмірно не соромляться ні перед нами, ні навіть перед Німцями. Тільки — на жаль — я не міг зробити докладніших записок про їх пресу.

Відпочав я вже трохи в слідуєчій павільоні, ш в а і ц а р с ь к і м. Швайцарія — так написано на стіні її павільону — має тепер після найновішої статистики всего 3,959,000 душ. Отже менше ніж нас в Польщі. На те населення має вона 406 самих політичних органів, з чого 103 щоденників, а 13 органів виходить більше ніж шість разів на тиждень.

Що до мови то зазначено, що в рето-романській мові (се малесенське племя) виходить 4 органи, в італійській — 15, у французській — 105, в німецькій 282. Виразно підчеркнено, що вся та величезна преса стоїть на передлатинках, а не вуличній розпродажні (як се часто буває в інших краях). Підчеркнено також, що Швайцарія.

І це надписано на стіні тай підчеркнено, що в Швайцарії виходить розмірно (то є в порівнянню з числом населення) найбільше газет: зі всіх країн світа стоїть вона — каже — на першій місці (та ми побачимо далі, що воно не конче так і що Швайцарія трохи чваниться, хоч, що правда, має чим).

Виходить таке, що і в країнах під „коронованими кроновійцями“ і в „свобідних“ від них „бідний нарід“ зовсім свобідно — платити і то наперед за газету тай то не одну. Не треба забувати, що і в Швайцарії не всі багаті: бо кількож там єсть „готеларів“, котрим „добре поводитися“? Загал живе з праці своїх рук і з випасу худоби по стрімких горах тай певно не перелющується йому „добра“, як ніде жадному народови не переливається.

Тут розмовляю з урядовцем Швайцаром, котрий пильнує вистави. Завдав йому ріжні питання що до подробиці і статистики видавництва. Видно, що там доволі складні відносини, коли він не може мені дати відповіді на пам'ять, але за кожним питанням шукає по ріжних підручниках і тоді відповідає. Та се вже подробиці, які неінтересні для загалу публіки.

З інтересних загалови справ слід ще підчеркнути, що мимо великої ріжнорідности населення що до мов, релігії, установ кантональних і партій — всі швайцарські видавці всіляк якось організуватися в один союз з преса в другий союз. Знаю країну, де один накладець на другого й один редактор на другого дивиться вовком і не то спільних організацій, але навіть спільних сходин нема.

Цікаве також те, що хоч Швайцарці мають поверх сто днівників і 13 органів більше разів денно — кажуть, що не мають великої преси в повнім того слова значінню. Свій друкарський промисл називають також „дрібним“ і то не зі скромности, тільки тому, що так думають.

квою, яки волос з голови впав котромусь Німцеві.

Не помогло й те, що московська чрезвичайка потрапила якось „позискаючи“ одного з Німців, шоби „признався“ і втягав у болото інших німецьких обвинувачених. Той Німець називається Бадштібера. Як стій німецька преса вислала кореспондентів до місця уродження того Німця й там розвідала, що він покинув жінку і малу дитину тай не посилав їм нічого. І як закричали! То свідощтво такого „мужа“ і „батька“ може мати якусь вагу перед судом? Таж се волоцюга неприкаяний! Таж той „герой“ цента до дому не посилав!

І суд чрезвичайки не відважився впертиса на зізнаннях Бадштібера.

А як обжалувані Німці держалися між собою! Нпр. старий монтер Маєр висказувався про свого шефа, інженіра Отта не інакше, як з найвисшим подивом і признанням, хоч знав, що за кожде обвинення його мавби ласку в чрезвичайки. А до німецьких кореспондентів той старий робітник говорив так:

„Якиб суд засудив п. інженіра, то я сказавби: Панове Судді: Він тільки само винен, що і я. Тому хочу відсидіти за нього половину кари на свої старі літа“.

А по розправі інженіра Отта застали кореспонденти, як обгулював старого монтера Маєра в теплий п а ш, по купелі кажучи:

— „Нехай мій Маєр не перестудиться, бо в його віці се було б небезпечно“.

Так держалися Німці — від гори до долу. І розуміється, мусіли їх увільнити, бо було кому постояти за ними і самі вони оден другого всіми способами крили й боронили.

Читаєш ті описи і думаєш: Гей, гей! А кількож до наших людей невинно розстріляно — від поета Чупринки почавши, на сотках тисяч інтелігентів, селян і робітників скінчивши... І з судом і без суду, як хотіли, так розстрілювали благородні Москаляки. І не було кому боронити. А ріжні баламути до сеї пори кажуць, що маємо „гарну державу“ за Збручем... Сміх і горе.

Чого перед виїздом не треба забути?

1. Відставити газовий годинник і газовий електричний провід.
2. Міцно замкнути всі водотити в мешканню.
3. Щільно замкнути вікна і то всі.
4. Поуставити миски, наповнені водою, щоб молі мали в що падати й топитися.
5. Ключ від помешкання оставити на всякий випадок у віростойній особі, бо може бути пожежа в сусідстві і т. п., коли краще булоб завчасу отворити мешкання.
6. Очистити мешкання основно від всяких решток харчів, котрі псуються.
7. Оставити знакомим адресу, куди в нагліх випадках телеграфувати за вами.
8. Зняти з балконів те, що там звичайно знаходиться.
9. На лотчі і в адміністраціях газет подати свою вакаційну адресу.
10. Казати замкнути свій телефон.
11. Скляніи шибви в дверях забезпечити з нутра бляхами.
12. Квітки й особливо пташків передати в добрі руки, бо інакше погинуть.

А в дорозі держати при собі три річі: 1. Билети йзди, 2. гроші, і 3. ключики від куфра. Бо коли ті річі дається другому „потримати“, нпр. у ватовні, — то потому людина розділить ся з ними і може знайтися в дуже неприємній ситуації.

Повістевий фейлетон „Нової Зорі“ з дня 26. VII. 1928.

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

Коли вже мала вертати з Сулейманом до монастиря зі своєї прогульки в спокійну, тиху ніч, — нараз від Гелеспонту повів напрасний вихор і закрутилося море під Афоном. І засичали збурені води і похилилися від вихрив ліси на горах. А поміж скелями Афону щось застогнало й засвітило. І видно було, як в глибоких яругах немов з жаху трясеться вся рістня. І небезпечно стало йти даліше, бо вихор підирвав піднесені до ходу ноги та міг кинути в пропасть.

Сулейман глянув на Настю, котра дріжала зі страху і холоду. Описав подивився довкруги, потягнув її за руку в тихіше місце під густе дерево між скелями, зняв зі себе свій верхній одяг й обдулив перелякану дівчину. А сам обличчям звернувся до Мекки й похиливши голову, зачав молитися. Молилася й Настя до Бога свого, вся дріжачи зі страху.

А тимчасом небо затягнулося хмарами і грім зачав річати, тисячним хором лунаючи між скелями Афону. І погасли всі звізди на небі якиби їх ніколи не було і настала темна ніч, а з чорних хмар хлинули потоки дощу. Серед несамовитої темряви час до часу прорізувала небо таксамо несамовита ясність. В її жахливим фосфоричним блиску тим страшніше виглядали чорні челюсти вирів на морі, котрі крутилися немов у шаленім танці й летіли на береги Афону. По кожнім освітленню наступала ще тяжша темрява і не видно було навіть руки перед очима.

Настя вся дріжала в обіймах Сулеймана, притулившись до дерева. Не говорила ні слова і не чула, що він говорив. Думки в неї бігали безладно, а всі кружляли коло несамовитого світла, що раз-у-раз роздирало темряву. Нараз і нутро її переляканого духа роздерла подібна лискавка...

Зрозуміла, чому її батько так не любив розяснювання будучини ворожками... Адже по кожнім таким розяснюванню наступала — ще більша темрява. І хто, уповаючи на розяснення йому шляху скорою лискавкою, пустивсяб іти куди-небудь, того напевно ждалаб загибля. Бачила се наглядно.

Коли на хвильку затих рев бурі і гриміт громів на горах, вчула, як говорив до неї молодий султан Османів:

— „Ти вся прозябла, я дам тобі зараз і свій кафтан.“

Відповіла:

— „Ти володар великої держави, а я никла квітка, як казав учитель Абдулаг. Таких як я, багато, таких як ти нема...“

Сулейман не відповів ні слова і зачав розпинати свій кафтан. Задержала його руку, кажучи:

— „Не хочучи“

— „Чому?“

— „За тобою вже напевно шукають твої люде і кожної хвилини можуть сюди доповзти.“

— „І що з того?“

— „Тай шож подумують собі, коли побачать, що великий султан Османів дріжить в сорочці на дощи, а кафтан свій дав — служниці з гарему свого?“

— „Ти не служниця, ти будеш найлюбоща жінка моя!“

— „Ще ні, ще ні! І Бог знає, що буде з нашої любови. Тай не хочу я, шоби твої люде зле думали про мене, колиб я допустила до того, шоб ти наразив для мене своє здорівля.“

(Дальше буде.)

ФУТРА ГОТОВІ ТА РІЖНОРОДНІ СКІРКИ
по дуже низьким цінам поручає
новоотворений СКЛАД ФУТЕР
ТУХ І СПІЛКА Львів, Скарбківська, ч. 3.

На мою думку французська мова повинна тут стояти перед арабською, хоч хто знає, чи неплідність Французів, а радше штучно застала плідність дійсно не зіпхне їх незабаром на те місце, яке їм уже тепер предсказують.

А деж німецька мова?

Її трудно вставити у ряд мов, бо тепер переломовий час Німців: якби вони були побідили у великій війні, то їх мова мабуть булаб стала на першім місці. А так треба тепер виждати — можливо, що вони ще стануть на ноги, відзискають кольтоні (тепер знов роблять заходи в тій справі) і підуть далеко вперед. А можливо, що й ні. Се вже вдруге Німцям виховзлася з рук нагода, вибитися на перше місце в світі (перший раз, коли розгоріла між ними релігійна війна 30-літня: не будь її, Німці сьогодні малиб у руках як не всю північну Америку, то бодай у ній простір величини Європи).

При тій нагоді слід підчеркнути і то тричі, що наша локальна боротьба з москвофільством виродилася в нас у глупу і шкідливу зневажливість до російської мови: не вміти по російськи уважає собі не оден галицький молодець за ознаку „патріотизму“. Тим часом се ознака дурноти, бо якраз мови противника треба вчитися і то ще такого противника, перед котрим стоять величезні перспективи. А що нам розмірно легко опанувати російську мову настільки, щоб її розуміти й читати все, що в ній пишеться, отже українська молодь повинна ту легкість використовувати для пізнання одної зі світових мов, котрої завзято вчать серед більших труднощів Японці і Китайці, Німці й Англійці, Французи і Чехи. Знання російської мови се ще не значить — піддаватися русифікаторським впливам, але може якраз навпаки.

Наш страх, щоб не наступило „злиття“ з Росіянами особливо тут, на еспанській виставі, має інтересні ілюстрації. Нема ніяких виглядів на те, щоб наступило „злиття“ ріжних американських націй з еспанською, хоч мова їх еспанська. Але фактом єсть нпр. по 30 літах відвоювання Американцями від Еспанії островів Філіпін, еспанська мова, що панувала там 300 літ, вже забувається. Вертаючи з вистави, їхав я цілий день горі рікою Реном разом з двома молодими Філіпінцями, вони маляйської раси, котрі оповідали мені про те цікаві річи. Говорили вже опріч по своему тільки по англійськи, хоч до батьків писали ще картки по еспанськи, але — заглядаючи до словаря й при тім оден одного радився, як се або те по еспанськи вразити.

Мова — се взагалі дуже непевна ознака окремішности, хоч має якусь вагу.

Подібно з еспанською мовою сталося і в Тексасі, котрий довго належав до Мексика а тепер там англійська мова геть випирає еспанську.

З еспанської вистави поруч старих пресових експонатів інтересні ще чудові кольорові строї зі всіх околиць Еспанії — ну й заповідження двох вистав в Еспанії на слідуєчий рік: в марті іберо-американська в Севілі та в маю світова в Барцельоні.

Наглий суд у Львові

Наглий суд у Львові, що почався 19. ц. м., протягнувся довше як сподівалися спершу. На лаві обжалованих засіли: Володимир Ординець, гімн. учен. Володимир Мирош, уч. торг. шк., Евген Качмарський б.уч. гімн., Роман Качмарський, учен. сем., Евг. Плахтина, електромонтер, Евген Скілький, монтер, Іван Штокало, шофер, Вена Краєвська, учениця сем. Оборону обняли адвокати: д-р В. Старосольський, д-р Л. Ганкевич, д-р М. Глушкевич, д-р М. Волошин і д-р А. Стронціцький. Предсідник суду: Маліцький, прокуратор: Сивуляк. Розправа триває вже шестий день і мабуть покінчиться на 7 дні то є в середу. На понеділковій розправі замкнено доказове поступовання. Оборона старається доказати, що підсудні ділали як члени Укр. Військової Організації, отже щоб відповідали за §

58. к. з. Одначе трибунал відкинув всі внесення оборони в тому напрямі. Прокуратор у своїй промові зазначив, що всіх підсудних обвинувачується за злочин грабунку з § 190, 192, 194, к. з. Плахтина, Качмарський, Ординець і Мирош призналися до участі в нападі, а Штокало не признається. На думку прокуратора, є однаково, чи підсудні мали зрабувати гроші для організації чи для себе. Впрочім — каже прокуратор — організація послугується все довідченими людьми, а не такими „недовідченими молокососами“, котрі на крик двох жінок стратили відвагу і забравши пару золотих, утікли.

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

— В Польщі відбуваються протестаційні католицькі віча проти резолюцій, котрими сойм і сенат звивають уряд до знесення обіжника мін. освіти з 9. XII. 1926. про примус участі учителів у релігійних практиках. В справі того обіжника, котрий на внесок ППС поборює більшість сойму й сенату, пише „Варшавянка“, що він є тільки виконанням конституції й конкордату. Чи може хтось сказати — пише „Варш.“, — що навчання католицької релігії може обійтися без шкільної молитви, без богослуження в неділі й свята, без реколекцій, без сповіди й причастя?... Неслушно покликують згадана резолюція на 112 арт. конституції. Саме перше речення того арт. каже, що свободи віроісповідання не вільно уживати в спосіб суперечний законам, в тім випадку суперечний з 114. і 120 арт. конституції про релігію й навчання релігії в школі.

— Католики в Зл. Державах. (КАП.) По найновішим обчисленням є тепер у Зл. Державах 19,689.049 католиків, отже о 206.000 більше ніж мин. року. Кат. священників є 25.773 то є на 783 більше ніж мин. року. Церков 18.283 (приріст в порівн. з мин. роком — 642). Найбільший приріст католицького населення є в дієцезіях Філадельфія й Детройт.

ПОЛІТИЧНІ ВІСТКИ

ЕСПАНИЯ. Невдатний замах на короля. Як доносить „Ехо де Парі“ до відома поліції дійшло, що анархісти підготували у Нарбон та в Барцельоні заговор на життя короля. Замах мали виконати в часі відкриття тунелю Канфранц. Дня 18. ц. м. арештували в Нарбон 1, а на другий день 4 анархістів. В багажі арештованого секретаря анархістичної організації Півдня нашли переписку, що виявила злочинні наміри. Рішення про замах на короля переведено на зборох анархістів, відбутому в лісі під Барцельоною. Поліція перевела в Цілій Каталонії численні арештування.

ПОРТУГАЛІЯ. Політичний пуч у Лісабоні. Португалія переживала знов революційні дроці. А саме, в Лісабоні вибух „луч“, що про нього однак не відомо ніщо близче. Факт тільки, що столиця Португалії була кілька годин видовищем революційних розрухів, що однак поліції й війську вдалося здавити. Частина революціонерів зачинилася в твердині Сао Хорга, де їх обстрілювали, при чому сусідні дома потерпіли шкоду. Згинуло 7 людей, 30 ранених.

ЯПОНИЯ зірвала взаємини з нанкінським урядом як відповідь на виповідження китайсько-японського договору з 1896 р.

Н О В И Н К И

Поминки на Маківці б. Турки відбулися 22. ц. м. над тлінними останками поляглих там борців. Панахиду відправив о. Левинський, парох Синевідська Виж., в асисті 5-ох священників з околиці. Співав хор пластунів. Після панахиди були патріотичні промови.

Штрайк залізничників в Індіях на південних залізницях перемінився в грізні заворушення. В Мадрасі прийшло до кривавих сутичок з поліцією.

Православний єпископ „безбожником“. Східна Агенція доносить, що тверський правосл. єпископ Ігнатій покинув духовний стан і вступив в ряди „безбожників“.

Землетрус в Римі. 22. ц. м. почувли в Римі й околиці кілька підземних стрясень. Більших шкід не було.

ОГОЛОШЕННЯ

ПАРОХІЯ ГВОЗДЕЦЬ до заміни. Околиця гарна, дуже здорова, підгірська, положення 480 м понад позем моря. Станція зел. і почта Стрілки 5½ км., повіт Турка. Поля около 60 м., душ около 700; будинки в середнім стані, ліса еквіваленту 15 моргів. Ріка Дністер в місці. Всякі дані для священника, потребуючого відпочинку або поратования здоров'я. Зголошення враз з описом парохії слати: Уряд парохіальний Гвоздець, п. Стрілки. 280 1-2

ДЯКА іспитованого прийме сейчас уряд парохіальний в Коломні. Вимагається: свідомство правдивої релігійности, звання нотного співа, гарний сильний голос не понад 40 літ життя. Зголошення на разі письменно 2-3 278

Др. Г. БРУХНАЛЬСЬКИЙ

стоматолог-дентист

ордиує в недугах устної ями і зубів в липні і серпні як передтим

Львів, вул. Галицька 19, П пов. 4-20

В Централі ПАНЧІХ ПФАВ, Львів, Ринок 19.

найдешевше, бо вхід через сіни.

246 а

12 — 50

**ШАПКИ
КАПЕЛЮХИ**

у великім виборі
227 8-12
по низьких цінах

I. Віттман, :: ЛЬВІВ, ::
Трибунальська 1.

КАНДИДАТИ НА ШОФЕРІВ

записуються тільки на найлучші, урядово уповажені

КУРСИ САМОІЗДОВИХ КЕРМАНІЧІВ

:: :: Й. ГАЙТЛИНГЕР, ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 16. :: ::

Школа найліпших шоферів — запевнений найкращий успіх. **Разом 165 зол. на рати.** Найбільші майстерні. Новітні самоїзди. Визначні фахівці. Пишіть за інформаціями й проспектами. Вписи щодня. 274 2-12

„Інвентар Церковний“

— вийшов другим накладом —
справлений після найновіших вимог.

Ціна: оп авл. в тверду окладянку зол. 2 50,
оп авл. в м'яку окладянку зол. 1 75,
портрєя від зол. 1 0 до 2 50. 2-3

Замовляти: „ДРУКАРНЯ — ЗБОРІВ“.

З причини
реконструкції
льокалю

„ОЛЬКА“

::: РИНОК 35. :::
біля Народної Торговлі
уділяє 10% рабату

з виставових цін при закупі панчіх, рукавичок, скарпеток, дитячих скарпеточок, всяких трикотажних виробів та жіночого білля. Велика окаязія при 72-процентовій цловій підвищенні. Великий вибір — лише трєвалі сорти!